Vlaamse overheid

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2026/063 van 14 juli 2026

over

tekst	Ontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het besluit van Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, wat betreft sociale huur
roepnaam	(besluit activering sociale huurder)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 5 juni 2026
trefwoorden	wettelijke basis; minimale gegevensverwerking; bewaartermijnen; artificiële intelligentie; toegangsrechten;

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 *betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer* (hierna: "het e-govdecreet") inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Hans Bonte, Viceminister-president van de Vlaamse regering en Vlaams Minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd van 9 juni 2026, ontvangen door de VTC op 10 juni 2026;

Gelet op de behandeling op de zitting van 14 juli 2026;

Brengt op 14 juli 2026 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Wonen (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van besluit *tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, wat betreft sociale huur* (hierna "het Ontwerp") zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Met het Ontwerp wordt uitvoering gegeven aan de bepalingen van het toekomstige[1] decreet tot wijziging van diverse decreten met betrekking tot wonen waarin de verplichtingen zijn opgenomen voor niet-beroepsactieve kandidaat-huurders en huurders om zich in te schrijven bij VDAB en beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt. De huidige verplichting beperkt zich tot een inschrijvingsverplichting.

4. **De VTC maakt een sterk voorbehoud**: het ontwerp heeft op dit ogenblik geen juridische grondslag omdat er gesproken wordt over bepalingen over een toekomstig decreet. Dit ontwerp werd dus voortijdig bij de VTC ingediend. Dit is dus te meer het geval omdat er eigenlijk twee beleidsdomeinen bij betrokken zijn.

5. Het begrip 'halftijds werken' wordt verduidelijkt, zodat duidelijk wordt wanneer een niet-werkende huurder of kandidaat-huurder beschouwd wordt als een niet-beroepsactieve huurder of kandidaat-huurder die moet voldoen aan de verplichtingen om zich in te schrijven bij VDAB en beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt.

6. Bijkomend bepaalt dit voorontwerp van besluit dat wanneer VDAB oordeelt dat er gezondheids- of billijkheidsredenen zijn die de (kandidaat-)huurder verhinderen om deel te nemen aan acties of stappen te ondernemen die kaderen in de universele dienstverlening die gericht is op activering op de arbeidsmarkt, de verplichtingen om ingeschreven te zijn bij de VDAB en beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt niet van toepassing zijn gedurende een periode van één jaar.

7. Daarnaast bepaalt dit voorontwerp van besluit de procedure en de hoogte van sanctie, die in de vorm van een toeslag op de huurprijs zal worden uitgevoerd bij huurders die niet voldoen aan de verplichtingen.

8. Tot slot worden er een paar juridisch-technische aanpassingen aangebracht aan het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 en worden bepalingen met betrekking tot de organisatie van het schriftelijk verweer door de VDAB toegevoegd en uitgewerkt.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

9. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

niet beroepsactieve (kandidaat) sociale huurders

en dat het minstens de volgende gegevens betreft:
- identificatiegegevens;
- gegevens over het zich inschrijven bij de VDAB als werkzoekende;

[1] Op 11 juni 2026 ingediend bij het Vlaams Parlement. https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementaire-documenten/parlementaire-initiatieven/2045200 Ontwerp: https://docs.vlaamsparlement.be/files/pfile?id=2334188 als te behandelen in Commissie voor Wonen, Toerisme, Energie en Klimaat op 2 juli 2026.

- gegevens om de aanwezigheid van gezondheids- of billijkheidsredenen te bepalen;
- gegevens over de aanwezigheid van gezondheids- of billijkheidsredenen;
- gegevens over de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt;
- gegevens over het opleggen en het uitvoeren van de sanctie in de vorm van een huurprijsverhoging[2] en de schorsing ervan.

10. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

11. Het decreet dat de wettelijke basis van het Ontwerp moet vormen is nog niet gestemd in het Vlaams Parlement. De VTC herhaalt haar **voorbehoud** voor wat betreft de eventuele wijzigingen die nog aan het ontwerpdecreet zouden worden aangebracht.

12. Uit de toelichting bij artikel 17 van het ontwerpdecreet zoals het aan de VTC werd voorgelegd[3]:

"Daarnaast worden vijf categorieën toegevoegd, namelijk:

1) de hoeveelheid van huishoudelijke afvalstoffen als vermeld in artikel 3, §1, eerste lid, 17°, van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;

2) gegevens over het zich inschrijven bij de VDAB als werkzoekende met inbegrip van de datum waarop de betrokkene zich heeft ingeschreven bij de VDAB, vermeld in artikel 6.10/1, §1, derde lid, 1°, en artikel 6.20, eerste lid, 12°;

3) gegevens over de aanwezigheid van gezondheids- of billijkheidsredenen als vermeld in artikel 6.10/1, §3, tweede lid, en artikel 6.20/1, §3, tweede lid;

4) gegevens over de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt, vermeld in artikel 6.10/1, §1, derde lid, 2°, en artikel 6.20, eerste lid, 13°;

5) gegevens over het opleggen en het uitvoeren van de sanctie in de vorm van een huurprijsverhoging, vermeld in artikel 6.10/1, §4, en artikel 6.20/1, §4.

Het eerste toegevoegde persoonsgegeven is nodig om de toezichthouder ruimere onderzoeksmogelijkheden te bieden bij de opsporing van domiciliefraude. Verdere toelichting hierover is te vinden in de Algemene Toelichting, punt 3 en zie de toelichting bij artikel 30.

De tweede tot en met de vierde toegevoegde categorieën van persoonsgegevens zijn noodzakelijk in het kader van de verplichtingen die respectievelijk aan een kandidaat-huurder en huurder worden opgelegd op grond van ontworpen artikel 6.10/1, §1, derde lid, en 6.20, eerste lid, 12° en 13°.

Het vijfde toegevoegde persoonsgegeven is noodzakelijk zodat de VDAB op de hoogte is van de sanctie in de vorm van een huurprijsverhoging. Het opleggen van de sanctie is relevant als gegeven voor de VDAB omdat VDAB in dat geval de kandidaat-huurder of huurder niet meer beschouwt als een niet-beroepsactieve burger aan wie VDAB een universele dienstverlening dient aan te bieden. Het uitvoeren van de sanctie is relevant als gegeven voor VDAB aangezien de huurder na de uitvoering van de sanctie (en dus de huurprijsverhoging) nog een mogelijkheid tot herkansing krijgt, wat een relevant

[2] De sanctie wordt pas uitgevoerd wanneer de kandidaat-huurder huurder is geworden.

[3] Op het eerste gezicht gelijkluidend met de voorlopige versie van het bij het VP ingediende stuk.

gegeven is om de huurder te motiveren tot medewerking aan acties die VDAB aanbiedt in het kader van de universele dienstverlening. Als hij zich (opnieuw) inschrijft bij VDAB en beschikbaar is voor de arbeidsmarkt kan de huurprijsverhoging geschorst worden."

13. De VTC verwijst naar haar advies bij het Ontwerpdecreet: advies VTC/A/W/2026/018[4].

3. Artikelsgewijze bespreking

A. Wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding.

Artikel 3 van het Ontwerp: nieuw artikel 111/45

*"**Art. 111/45.** Als de VDAB vaststelt dat de kandidaat-socialehuurders en de sociale huurders door medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale problematieken tijdelijk geen traject, dat bestaat uit een aanbod van universele dienstverlening als vermeld in artikel 2, 3°, van het decreet van 7 mei 2004, kan aanvatten, hoeft de kandidaat-socialehuurder en de sociale huurder niet te voldoen aan de verplichtingen, vermeld in artikel 6.10/1, §1, derde lid, en artikel 6.20, eerste lid 12° en 13°, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, gedurende een jaar als vermeld in artikel 6.14/1, §3, en artikel 6.39, §3, van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021."*

14. Dit artikel bevestigt dat er bijzondere categorieën van persoonsgegevens zullen worden verwerkt, in het bijzonder gegevens met betrekking tot de gezondheid, maar ook andere gevoelige gegevens ("sociale problematieken"). Gezien wat gevraagd wordt aan extra middelen door de VDAB, is het duidelijk dat dit een bijkomende groep klanten wordt voor de VDAB, nl. sociale (kandidaat) huurders die nog niet bij de VDAB ingeschreven zijn. De groep personen van wie de VDAB gevoelige persoonsgegevens verwerkt wordt dus weer uitgebreid (omwille van het activeringsbeleid). Zie in dit verband in fine over de informatieveiligheid.

Artikel 3 van het Ontwerp: nieuw artikel 111/47

*"**Art. 111/47.** §1. De bemiddelaar brengt de kandidaat-sociale huurders en de sociale huurders op de hoogte van de vaststelling dat de verplichting tot beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt, vermeld in artikel 6.10/1, §1, derde lid, 2°, en artikel 6.20, eerste lid, 13°, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, niet is nageleefd. In dat geval bezorgt de bemiddelaar het dossier aan de controledienst.[5]*

§5. De personeelsleden van de controledienst die bevoegd zijn om beslissingen te nemen over de dossiers van de kandidaat-socialehuurders en sociale huurders worden aangesteld door de gedelegeerd bestuurder van de VDAB."

15. De VTC wijst erop dat ook mededelingen binnen een entiteit, in casu de VDAB, geregeld worden door het e-govdecreet, nl. door artikel 8, §3:

"§ 3. Over de mededeling van persoonsgegevens binnen een instantie beslist de verwerkingsverantwoordelijke van die instantie zelf na voorafgaand advies van de functionaris voor gegevensbescherming van de betreffende instantie. De functionaris voor gegevensbescherming adviseert de verwerkingsverantwoordelijke welke soorten persoonsgegevens voor welke specifieke doeleinden kunnen worden meegedeeld tussen entiteiten binnen de betreffende instantie en op welke manier die mededeling gebeurt. Daartoe onderzoekt de functionaris voor gegevensbescherming of de gegevens toereikend en ter zake dienend zijn, alsook beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden meegedeeld. In het geval de functionaris voor gegevensbescherming oordeelt dat de mededeling, gelet op onder meer de aard, de omvang, de context en de doeleinden

---

[4] https://assets.vlaanderen.be/image/upload/v1771336745/repositories-prd/VTC_A_W_2026_018_advies__0_v7vjwv.pdf

[5] Dit wordt een "transmissie" genoemd.

van de mededeling, waarschijnlijk een hoog risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen wiens gegevens zouden worden meegedeeld, kan voorafgaand aan de mededeling het advies bij het Vlaamse Comité voor de mededeling van persoonsgegevens, vermeld in artikel 9/1, worden ingewonnen."

16. Het is in dit kader natuurlijk niet onbelangrijk dat de gegevensverwerking via deze interne mededeling betrekking heeft op sanctionering en dat het resultaat van deze controle, een mogelijke sanctie, zijn weerslag heeft in een ander beleidsdomein, met name Wonen. Dit vraagt minstens om bijkomende **transparantiemaatregelen** zodat de betrokken weten tot wie ze zich moeten richten om hun AVG-rechten uit te oefenen.

17. Het is positief dat personeelsleden van de controledienst die bevoegd zijn om beslissingen te nemen over de dossiers van de kandidaat-socialehuurders en sociale huurders expliciet worden aangesteld daarvoor.

18. De interne mededeling moet natuurlijk ook voldoen aan de voorwaarden van informatieveiligheid.

Artikel 3 van het Ontwerp: nieuw artikel 111/48

*"**Art. 111/48.** Kandidaat-socialehuurders en sociale huurders aan wie een sanctie is opgelegd conform artikel 6.10/1, §4, eerste en tweede lid, en artikel 6.20/1, §4, eerste en tweede lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, worden niet langer beschouwd als kandidaat-sociale huurders en sociale huurders aan wie de VDAB een traject, dat bestaat uit een aanbod van universele dienstverlening als vermeld in artikel 2, 3°, van het decreet van 7 mei 2004, aanbiedt.*

Nadat de sanctie, vermeld in het eerste lid, is opgelegd, kunnen de kandidaat-socialehuurders en de sociale huurders beslissen de inschrijving als werkzoekende bij de VDAB te behouden of niet. De kandidaat-socialehuurders en de sociale huurders die beslissen hun inschrijving als werkzoekende bij de VDAB niet te behouden, kunnen zich altijd opnieuw inschrijven als werkzoekende bij de VDAB en zich beschikbaar stellen voor de arbeidsmarkt.".

19. In de nota staat hierover het volgende:

*"**Toevoeging van een nieuw artikel 111/48***

Dit artikel bepaalt dat als een (kandidaat-) sociale huurder een sanctie krijgt opgelegd vanuit Wonen, deze (kandidaat-) sociale huurder niet langer dienstverlening, en dus acties kaderend in een traject, moet worden aangeboden door de VDAB. De (kandidaat) sociale huurder wordt ook als zodanig geregistreerd door VDAB. Deze registratie houdt in dat de (kandidaat) sociale huurder ingeschreven blijft bij VDAB, maar dat VDAB deze werkzoekende niet op eigen initiatief zal benaderen met een aanbod.

De (kandidaat-) sociale huurder heeft de keuze:

- ofwel doet hij niets en blijft de registratie zoals hierboven vermeld behouden.

- ofwel wenst de (kandidaat) sociale huurder zijn traject naar werk opnieuw op te nemen en zijn zoekgedrag bij te sturen. Betrokkene kiest er dan voor om dit expliciet te melden aan de VDAB. VDAB past de registratie aan zodanig dat de draad opnieuw wordt opgepikt en er opnieuw acties in het kader van een traject naar werk kunnen bepaald worden. De (kandidaat) sociale huurder wordt vanaf dan opnieuw beschouwd door VDAB als een werkzoekende waarmee (opnieuw) aan de slag kan gegaan worden i.f.v. activering.

- ofwel wenst de (kandidaat) sociale huurder niet ingeschreven te blijven bij VDAB en schrijft deze zich volledig uit bij VDAB. Op dat moment worden alle "banden" met VDAB doorgeknipt.

De (kandidaat) sociale huurder kan er te allen tijde voor kiezen om VDAB opnieuw te vragen tot opstart van acties ikv activering, of zich opnieuw in te schrijven bij VDAB als werkzoekende na eerder ervoor geopteerd te hebben zich uit te schrijven."

20. De VTC begrijpt dat als er een sanctie, met name een verhoging van de huurprijs werd opgelegd, de activering met inbegrip van begeleiding niet meer dwingend is (maar wel mogelijk).

21. De VTC vraagt om te verduidelijken welke impact de keuzemogelijkheden hebben op de **bewaartermijnen**. Af en toe signaleren betrokkenen (cf. Vlaamse Ombudsvrouw[6]) dat het moeilijk is om hun gegevens na afsluiten van hun dossier te laten verwijderen, wat ze dus belangrijk vinden.

B. Wijzigingen van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021

22. De nota geeft hierbij de volgende uitleg:

> *"**Uitwisseling en verwerking van persoonsgegevens***
>
> *Het decreet van (datum) tot wijziging van diverse decreten met betrekking tot wonen verduidelijkt dat de VDAB en het agentschap Wonen in Vlaanderen informatie uitwisselen om de activering van (kandidaat-) huurders te realiseren en de verplichtingen te controleren en te sanctioneren. De gegevensuitwisseling verloopt steeds via het agentschap Wonen in Vlaanderen: de VDAB stuurt gegevens door naar het agentschap, dat deze op zijn beurt doorgeeft aan de verhuurder, en omgekeerd.*
>
> *In het vermelde decreet is voorzien dat informatie over huurders van sociale woningen en het verhuurproces centraal wordt verzameld en verwerkt. Het register zal ook gebruikt worden om informatie bij te houden over de sociale huurders die verband houdt met de verplichting tot inschrijving bij de VDAB als werkzoekende en de verplichting om beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt. Met die informatie kan het agentschap Wonen in Vlaanderen en de verhuurder de controle en sanctionering in het kader van deze verplichtingen uitvoeren.*
>
> *Dit voorontwerp van besluit bepaalt welke gegevens in het register worden geregistreerd om de verplichtingen voor niet-beroepsactieve huurders op te volgen.*
>
> *Sinds 2024 bestaat voor kandidaat-huurders bestaat het centraal inschrijvingsregister. Dit digitaal platform, beheerd door het agentschap Wonen in Vlaanderen, maakt het mogelijk om zich in te schrijven voor een sociale huurwoning in Vlaanderen. Dit voorontwerp van besluit bepaalt welke gegevens geregistreerd zullen worden in het centraal inschrijvingsregister om de verplichtingen voor niet-beroepsactieve kandidaat-huurders op te volgen."*

23. De wijzigingen zijn opgenomen in artikel 16 e.v. van het Ontwerp.

> ***Artikel 16 van het Ontwerp: wijzigingen artikel 6.4 van het besluit: het register***
>
> *"4° in paragraaf 2 worden de woorden "centraal woningregister" vervangen door het woord "register";*
>
> *5° er wordt een paragraaf 2/1 ingevoegd, die luidt als volgt:*
>
> > *"§2/1. Om de verplichtingen, vermeld in artikel 6.20, eerste lid, 12° en 13°, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, op te volgen, worden de volgende gegevens in het register, vermeld in artikel 6.4 van de voormelde codex, geregistreerd:*
> >
> > *1° de vaststelling dat de huurder een niet-beroepsactieve persoon als vermeld in artikel 6.20/1, §1, van de voormelde codex, is, en de datum van die melding door de verhuurder aan de huurder;*

[6] Herbeluister de radio-uitzending WinWin (26 april 2026) over privacy (ook weerslag in parlementaire vragen daarna).

2° *de vaststelling dat de huurder niet langer een niet-beroepsactieve persoon als vermeld in artikel 6.20/1, §1, van de voormelde codex, is, en de datum van de vaststelling;*

3° *de vaststelling of de huurder voldoet aan de verplichting, vermeld in artikel 6.20, eerste lid, 12°, van de voormelde codex, de datum van de controle, vermeld in artikel 6.20/1, §4, eerste lid, van de voormelde codex, en de datum van inschrijving bij de VDAB als werkzoekende;*

4° *de melding van de VDAB dat er gezondheids- of billijkheidsredenen als vermeld in artikel 6.20/1, §3, derde lid, van de voormelde codex, aanwezig zijn, en de datum dat het agentschap de melding ontvangt;*

5° *de datum van de melding van de VDAB, vermeld in artikel 6.20/1, §3, vijfde lid, van de voormelde codex;*

6° *de datum van de oplegging van de sanctie in de vorm van een huurprijsverhoging door de verhuurder, vermeld in artikel 6.20/1, §4, eerste en tweede lid, van de voormelde codex;*

7° *de datum van de schorsing van de sanctie in de vorm van een huurprijsverhoging door de verhuurder, vermeld in artikel 6.20/1, §4, zevende tot en met negende lid, van de voormelde codex, en de motivering van de schorsing;*

8° *de datum van de uitvoering van de sanctie in de vorm van een huurprijsverhoging door de verhuurder, vermeld in artikel 6.20/1, §4, vierde en vijfde lid, van de voormelde codex, en het bedrag van de toeslag, vermeld in artikel 6.20/1, §4, dertiende lid, van de voormelde codex;*

9° *de datum van de beëindiging van de sanctie in de vorm van een huurprijsverhoging door de verhuurder, vermeld in artikel 6.20/1, §4, twaalfde lid, van de voormelde codex.";*

6° in paragraaf 3 worden de woorden "centraal woningregister" telkens vervangen door het woord "register"."

Artikel 17 van het Ontwerp: wijzigingen artikel 6.4 van het besluit: centraal aanmeldingsregister

Art. 17. *In artikel 6.5, §2, van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2021 en gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 8 december 2023, 3 mei 2024, 5 september 2025, 13 februari 2026 en 24 april 2026, wordt tussen het derde en het vierde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:*

"Om de verplichtingen, vermeld in artikel 6.10/1, §1, derde lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, op te volgen, worden de volgende gegevens in het centraal inschrijvingsregister geregistreerd:

1° *de vaststelling door het agentschap dat de kandidaat-huurder een niet-beroepsactieve persoon is als vermeld in artikel 6.10/1, §1, van de voormelde codex, en de datum van de melding door het agentschap aan de kandidaat-huurder;*

2° *de vaststelling door het agentschap dat de kandidaat-huurder niet langer een niet-beroepsactieve persoon als vermeld in artikel 6.10/1, §1, van de voormelde codex, is, en de datum van de vaststelling;*

3° *de vaststelling door het agentschap of de kandidaat-huurder voldoet aan de verplichting, vermeld in artikel 6.10/1, §1, derde lid, 1°, van de voormelde codex, de datum van de controle, vermeld in artikel 6.10/1, §4, eerste lid, van de voormelde codex, en de datum van inschrijving bij de VDAB als werkzoekende;*

4° *de melding van de VDAB dat er gezondheids- of billijkheidsredenen als vermeld in artikel 6.10/1, §3, derde lid, van de voormelde codex, aanwezig zijn, en de datum dat het agentschap de melding ontvangt;*

5° *de datum van de melding van de VDAB, vermeld in artikel 6.10/1, §3, vijfde lid, van de voormelde codex;*

6° *de datum van de oplegging van de sanctie in de vorm van een huurprijsverhoging door het agentschap, vermeld in artikel 6.10/1, §4, eerste en tweede lid, van de voormelde codex.".*

24. De toelichting bij het ontwerp van decreet (zoals in advies VTC/A/W/2026/018) geeft meer duiding:

> *"Er wordt een decretale basis ingeschreven voor het centraal verzamelen en verwerken van informatie over de huurders van sociale woningen en het verhuurproces. Die informatie wordt een belangrijk beleidsinstrument voor Wonen in Vlaanderen: het zal beleidsvragen helpen beantwoorden en statistische analyses mogelijk maken voor uiteenlopende doeleinden. Daarnaast maakt het gerichte en actuele gegevens toegankelijker, wat bijdraagt aan een betere afstemming tussen beleidsdomeinen en een meer geïntegreerd woonbeleid. Het register zal ook gebruikt worden om informatie bij te houden over de sociale huurders die verband houdt met de verplichting tot inschrijving bij VDAB als werkzoekende en de verplichting om beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt. Met die informatie kan worden overgegaan tot de uitvoering van de controle en sanctionering door het agentschap Wonen in Vlaanderen en de verhuurder in het kader van deze verplichtingen."*

25. De VTC beoordeelt het in het kader van minimale gegevensverwerking positief dat in dit kader **geen details** worden meegedeeld aan Wonen in Vlaanderen en de woonmaatschappijen in dit kader en deze ook niet in het register of het Centraal aanmeldingsregister worden opgenomen. De details zouden in ieder geval gevoelige gegevens inhouden. De kenmerken die meegedeeld worden, nl. de loutere melding van de VDAB dat er gezondheids- of billijkheidsredenen aanwezig zijn of dat een sanctie werd opgelegd houden op zich echter ook gevoelige persoonsgegevens in.

26. Dat geen details worden doorgegeven, minstens niet op basis van het Ontwerp, neemt natuurlijk niet weg dat de VDAB, zoals gezegd, van een hele groep meer mensen gevoelige gegevens zal verwerken.

Artikel 19 en 21 van het Ontwerp: respectievelijk nieuw artikel 6.14/1 van het besluit en vervangen artikel 6.39

27. Dit zijn twee gelijkluidende artikelen waarmee bepaald wordt wat onder **halftijds werken** wordt verstaan. Artikel 19 geldt voor het agentschap Wonen Vlaanderen, artikel 21 voor de verhuurder/woonmaatschappij.

28. De relevantie in het kader van deze regeling wordt verduidelijkt in de toelichting: artikel 23 en 28 van het wijzigingsdecreet van (datum) bepalen dat niet-beroepsactieve kandidaat-huurders en huurders zich moeten inschrijven bij de VDAB en beschikbaar moeten zijn voor de arbeidsmarkt. Niet-werkende kandidaat-huurders en huurders worden tot de pensioengerechtigde leeftijd beschouwd als niet-beroepsactieve personen. Onder een niet-werkende kandidaat-huurder of huurder wordt in het decreet de persoon verstaan die niet op een legale manier als werknemer in loondienst of als ambtenaar werkt of een zelfstandige activiteit uitoefent, of die op een legale manier minder dan halftijds als werknemer in loondienst of als ambtenaar werkt of een zelfstandige activiteit uitoefent.

29. Deze bepalingen hebben dus een invloed op de **categorie personen** van wie gegevens worden verwerkt.

30. Het bepalen van het kenmerk "minder dan halftijds werken" vraagt de input uit andere gegevensbronnen en deze blijkt nog niet te lopen zoals gewenst gezien de overgangsbepaling in artikel 23 van het Ontwerp:

> ***"Art. 23.** Zolang het agentschap geen gegevens over het halftijds werken op maandbasis ontvangt van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, wordt ter uitvoering van artikel 6.10/1, §1, eerste lid, en artikel 6.20/1, §1, eerste lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 onder halftijds werken verstaan: een maand onafgebroken werken als werknemer in loondienst of als ambtenaar op het moment van de controle, vermeld in artikel 6.10/1, §2, vijfde lid, en artikel 6.20/1, §2, vijfde lid, van de voormelde codex."*

31. Het is belangrijk dat het voor de betrokkene duidelijk is op basis van welke gegevens de kwalificatie wordt gedaan. De VTC adviseert dat hier extra **transparantiemaatregelen** worden genomen.

32. De vermelde bepalingen verwijzen naar gegevensstromen tussen het agentschap Wonen Vlaanderen en de sociale verhuurders enerzijds en de VDAB anderzijds. Het betreft in eerste instantie een melding/mededeling van de VDAB (naast contact met de betrokkene zelf via de digitale toepassing).

"§2. Het agentschap vraagt via de digitale toepassing, vermeld in artikel 6.6, §1, eerste lid, van dit besluit, jaarlijks aan de kandidaat-huurder die in het inschrijvingsdossier, vermeld in artikel 6.6, §1, vijfde lid, van dit besluit, een van de documenten, vermeld in artikel 6.10/1, §1, tweede lid, 4°, a) en b), van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, heeft gevoegd, om de geldigheid van dat document te bevestigen.

Als het agentschap conform artikel 6.10/1, §4, eerste lid, van de voormelde codex, vaststelt dat de kandidaat-huurder niet is ingeschreven bij de VDAB of een melding van de VDAB ontvangt als vermeld in artikel 6.10/1, §3, vijfde lid, van de voormelde codex, vraagt het agentschap via de digitale toepassing, vermeld in artikel 6.6, §1, eerste lid, van dit besluit, of de kandidaat-huurder een van de documenten, vermeld in artikel 6.10/1, §1, tweede lid, 4°, a) en b), van voormelde codex, bezorgt om na te gaan of de verplichtingen nog van toepassing zijn."

33. Het belangrijkste is echter de **vaststelling van de gezondheids- en billijkheidsredenen die de VDAB moet doen** en het meedelen ervan aan het agentschap Wonen in Vlaanderen en de sociale verhuurders. Bij dergelijke vaststelling krijgt de (kandidaat) huurder een tijdelijke vrijstelling van de verplichting om zich in te schrijven bij VDAB en om beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt. De reden die wordt opgegeven voor deze taak- en bevoegdheidsverdeling, is het feit dat Wonen in Vlaanderen en de woonmaatschappijen niet over de nodige expertise beschikken.

"§3. Als de VDAB conform artikel 111/45 van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding vaststelt dat er gezondheids- of billijkheidsredenen zijn, zijn de verplichtingen, vermeld in artikel 6.10/1, §1, derde lid, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, gedurende een jaar vanaf de datum waarop het agentschap die vaststelling heeft ontvangen, niet van toepassing."."

34. De toelichting geeft aan dat de beoordeling gebeurt via een bestaande VDAB-methodiek die ook voor andere werkzoekenden wordt gebruikt, zodat gelijke behandeling wordt gegarandeerd.

35. De bemiddelaar brengt eventuele drempels voor tewerkstelling in kaart aan de hand van het ICF-model (International Classification of Functioning, Disability and Health).

"De VDAB baseert zich voor de inschatting van de billijkheids- en gezondheidsredenen op de reeds bestaande procedure, gehanteerd in het kader van de toekenning van een advies welzijn.

In deze procedure nemen zowel de VDAB-bemiddelaars als de psychologen van de dienst gespecialiseerde screening (DGS) een aantal taken voor hun rekening."

36. Het spreekt voor zich dat het hier gaat om **heel gevoelige gegevens** waaronder gegevens die de gezondheid betreffen zoals bedoeld in artikel 9 AVG. De nota zegt in dat verband:

"Dit onderzoek is een psychotechnisch onderzoek waaronder IQ-testen, vragenlijsten over psychisch en lichamelijk functioneren, aandachts- en concentratietesten, psychodiagnostische tests..."

37. Het gaat hier duidelijk om het opstellen van een gestructureerd profiel van het functioneren van de betrokkene. Dit valt onder de definitie van "profilering" van artikel 4, 4) AVG:

"4) „profilering": elke vorm van geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens waarbij aan de hand van persoonsgegevens bepaalde persoonlijke aspecten van een natuurlijke persoon worden geëvalueerd, met name met de bedoeling zijn beroepsprestaties, economische situatie, gezondheid, persoonlijke voorkeuren, interesses, betrouwbaarheid, gedrag, locatie of verplaatsingen te analyseren of te voorspellen;"

38. Bij profilering is er waarschijnlijk een hoog risico voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen (artikel 35 AVG).

39. De transparantiebepalingen van artikel 13 en 14 AVG bepalen dat het bestaan van geautomatiseerde besluitvorming, met inbegrip van de in artikel 22, leden 1 en 4, AVG[7] bedoelde profilering, en, ten minste in die gevallen, nuttige informatie over de onderliggende logica, en ook het belang en de verwachte gevolgen van die verwerking voor de betrokkene aan de betrokkene moeten worden verstrekt.

40. De VTC herinnert eraan geautomatiseerde besluitvorming en profilering gebaseerd op bijzondere categorieën van persoonsgegevens uitsluitend op specifieke voorwaarden mogen worden toegestaan.[8] Zij zegt niet dat dit de bestaande praktijk is of zal zijn, maar wijst hierop voor het geval het over geautomatiseerde besluitvorming zou gaan (ook al is het profiel eventueel gunstig voor de betrokkene).

Artikel 22 van het Ontwerp: terug opnemen van artikel 6.56 van het besluit: huurprijsverhoging als sanctie

> *"§2. De verhuurder schorst de sanctie eenmalig voor een periode van drie maanden wegens gezondheidsredenen, als de huurder een medisch attest voorlegt dat een arbeidsongeschiktheid voor minstens drie maanden bepaalt. Als de huurder een nieuw medisch attest van arbeidsongeschiktheid voorlegt, wordt die schorsing eenmalig verlengd voor de periode waarin de huurder arbeidsongeschikt is verklaard. De verlenging bedraagt maximaal drie maanden.*
>
> *De verhuurder legt de lijst van huurders voor wie de sanctie wegens gezondheidsredenen is geschorst, ter kennisgeving voor aan het bestuursorgaan. De toezichthouder oefent het toezicht uit op de schorsing van de sanctie wegens gezondheidsredenen. "*

41. De huurprijsverhoging die de sanctie vormt, kan geschorst worden door de verhuurder. Ook in dit kader worden via het medisch attest dat de arbeidsongeschiktheid bepaalt, gegevens verwerkt als bedoeld in artikel 9 AVG, namelijk gegevens met betrekking tot de gezondheid.

42. De lijst van de huurders van wie de sanctie geschorst is, wordt meegedeeld aan het bestuursorgaan van de verhuurder enerzijds en aan de toezichthouder (de VTC begrijpt van Wonen) voor het uitoefenen van het toezicht op deze schorsing anderzijds.

43. De nota geeft hierbij volgende uitleg:

> *"Om de toezichthouder in staat te stellen de schorsing door de verhuurder te controleren, wordt de verhuurder verplicht om de lijst van huurders voor wie de sanctie is geschorst, voor te leggen aan het bestuursorgaan. Als blijkt dat de verhuurder de voorwaarden rond de schorsing niet naleeft, kan de toezichthouder beslissen dat gedurende maximaal een jaar elk verzoek tot schorsing aan hem wordt voorgelegd."*

44. De VTC adviseert te verduidelijken waarom de leden van het bestuursorgaan van de verhuurder deze lijst zouden moeten inzien als deze toch voor de toezichthouder bedoeld is. De Adviesvrager kan daarbij ook aangeven in welke mate de gegevens voor het bestuursorgaan kunnen geanonimiseerd of minstens gepseudonimiseerd worden. Dit kan inhouden dat bestaande praktijken voor de toegang tot persoonsgegevens worden herbekeken in functie van dataminimalisatie.

---

[7] "*Artikel 22 - Geautomatiseerde individuele besluitvorming, waaronder profilering*

1. De betrokkene heeft het recht niet te worden onderworpen aan een uitsluitend op geautomatiseerde verwerking, waaronder profilering, gebaseerd besluit waaraan voor hem rechtsgevolgen zijn verbonden of dat hem anderszins in aanmerkelijke mate treft.

[…]

4. De in lid 2 bedoelde besluiten worden niet gebaseerd op de in artikel 9, lid 1, bedoelde bijzondere categorieën van persoonsgegevens, tenzij artikel 9, lid 2, punt a) of g), van toepassing is en er passende maatregelen ter bescherming van de gerechtvaardigde belangen van de betrokkene zijn getroffen."

[8] idem

4. Rechten van de betrokkenen en transparantie

45. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt, opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

46. Het gaat hier om een regeling die de verwerkingen van persoonsgegevens van de (kwetsbare) groep betrokkenen, nog complexer (en invasiever) maakt dan die al is. Ook het bieden van transparantie was al een uitdaging en dit blijft zo met deze aanpassing. Niet voor het eerst worden beleidsdoelstellingen van een beleidsdomein uitgewerkt in een ander. Dit is volgens de VTC heel moeilijk om te vatten door de betrokkene.

47. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om de **vermeldingen** zoals bedoeld in het vorige randnummer, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten. In het bijzonder wordt hen duidelijk gemaakt tot wie ze zich moeten zijn voor het uitoefenen van hun rechten, concreet: is dat de VDAB die hen evalueert, de verhuurder die de sanctie oplegt, de toezichthouder of Wonen in Vlaanderen?

5. Vertrouwelijkheid en beveiligingsmaatregelen

48. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

49. De VTC heeft de VDAB al gewezen op een probleem van overmatige toegangsrechten voor de medewerkers. De VDAB wil daar werk van maken, maar heeft onvoldoende middelen om dat snel te doen. Met dit ontwerp (en de achterliggende – nu nog toekomstige – decreetswijziging) krijgt ze meer werk en aan de adviezen van IF en het begrotingsakkoord te zien, geen bijkomende middelen. De VDAB kijkt dan volgens persberichten blijkbaar – niet specifiek voor deze verwerking – ook uit naar AI als een mogelijke oplossing[9]. Dit alles noopt de VTC om de nodige voorbehouden te maken inzake informatieveiligheid en de naleving van de AVG op dat punt.

50. Artikel 32 AVG wijst verder nog eens op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:

- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
- het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

[9] Zie o.a. https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/05/03/vdabai/ (pdf te verkrijgen bij VTC) en https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/09/03/slechts-een-vijfde-van-vlaamse-werklozen-maakt-kans-snel-werk-te/ waarin werd gesteld dat de VDAB toepassingen gebruikt op basis van artificiële intelligentie **om mensen de weg te wijzen op de arbeidsmarkt**. Met vier AI-toepassingen kunnen mensen zelf aan de slag en er is ook sprake van een AI (of artificiële intelligentie)-model dat de VDAB heeft toegepast op de profielen van de werkzoekenden.

51. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling[10] ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen[11] die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer[12] en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de AVG-toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom[13].

52. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover.[14]

53. In geval beroep wordt gedaan op een verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten:

- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
- aanstellen van een DPO door de verwerker;
- aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.

54. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren.[15]

III. BESLUIT

55. De VTC herhaalt haar **voorbehoud** op basis van het nog niet bestaan van een decretale basis. Ze vraagt dat deze haar bij wijzigingen aan het ontwerpdecreet dat haar werd voorgelegd opnieuw wordt voorgelegd. Hetzelfde geldt voor aanpassingen aan dit Ontwerp naar aanleiding van de parlementaire behandeling van het ontwerpdecreet.

56. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid (zie infra voor meer uitleg):

- verduidelijken welke impact de keuzemogelijkheden na het opleggen van de sanctie (huurprijsverhoging) hebben op de bewaartermijnen (en het bestaan van een account bij de VDAB);
- extra transparantiemaatregelen (laten) uitwerken door de verschillende verwerkingsverantwoordelijken.
- verduidelijken waarom de leden van het bestuursorgaan van de verhuurder de lijst van huurders met geschorste sancties zouden moeten inzien en daarbij eventuele bestaande praktijken herbekijken;
- de veiligheid en vertrouwelijk te garanderen, in het bijzonder bij de VDAB.

---

[10] Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf)

[11] Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf)

[12] Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

[13] *Audit trailing* of *beveiligd controlespoor*.

[14] https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/cloud

[15] Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

57. De VTC herinnert eraan dat er ook gezorgd moet worden voor de juistheid van de gegevens.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door:Graux Hans Theo J
Getekend op:2026-07-16 23:49:01 +02:0
Reden:Ik keur dit document goed

Vlaamse overheid